



Vammaispalvelulain mukaiset palvelut

Vammaispalveluita järjestetään vammaispalvelulain puitteissa. Vammaispalvelulaki on toissijainen laki, mikä tarkoittaa sitä, että mikäli vammaisella tai vaikeavammaisella henkilöllä on oikeus saada tarvittavat palvelut ja tukitoimet muun lain säädännön nojalla, tulee ne sovellettavaksi ensisijaisesti. Vammaispalvelulain tarkoituksena on täydentää yleisiä sosiaalipalveluja.

Vammaispalveluita järjestetään sekä kunnan erityisen järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvina että määrärahasidonnaisena palveluina.

Hakijan tuloja ja varallisuutta ei huomioida palveluja myönnettäessä, vaan lähtökohtana on aina todetun vamman tai todetun pitkäaikaisen sairauden aiheuttama haitta, suhteessa haettuun palveluun.

Kunnan erityisen järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvat: kuljetuspalvelut, palveluasuminen, asunnon muutostyöt, asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet, henkilökohtainen apu ja vaikeavammaisten päivätoiminta.

Määrärahasidonnaisia palveluja ja taloudellisia tukitoimia ovat: ylimääräiset vaatekustannukset, päivittäisissä toiminnoissa tarvittavat välineet, sopeutumisvalmennus/kuntoutusohjaus ja ylimääräiset erityisravintokustannukset.

Vammaispalvelulain mukaisia palveluja ja tukitoimia haetaan vammaispalveluhakemuksella. Hakemuksesta tulee selvittää hakijan vamma tai sairaus sekä palvelun tarve. Hakemukseen liitetään pääsääntöisesti lääkärinlausunto tai muu asiantuntijalausunto vaikeavammaisuudesta, vammasta tai sairaudesta suhteessa haettuun palveluun. Päätös perustuu yksilöllisen palvelutarpeen selvittämiseen

Erytyisen järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvat palvelut

Kuljetuspalvelut

Kuljetuspalveluun on oikeutettu vaikeavammaisen henkilö, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi kykene käyttämään julkisia kulkuneuvoja ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia ja joka ei pysty käyttämään julkista liikennettä saattajankaan avulla.

Kuljetuspalvelua haetaan erillisellä vammaispalvelulain mukaisella kuljetuspalveluhakemuksella.

Palveluasuminen

Palveluasuminen on tarkoitettu vaikeavammaiselle henkilölle, joka vammansa tai sairautensa vuoksi tarvitsee toisen henkilön apua päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa jatkuvaluontoisesti, vuorokauden eri aikoina tai muutoin erityisen runsaasti. Palveluasumista ei myönnetä, jos henkilö on jatkuvan laitoshoidon tarpeessa. Palveluasumiseen kuuluvat vaikeavammaisille sopiva asunto sekä asumiseen liittyvät yksilöllisesti suunnitellut palvelut.



Asunnon muutostyöt

Korvausta välttämättömiin asunnon muutostöihin myönnetään vaikeavammaiselle henkilölle, jolle liikkuminen ja omatoimisuus vakituudessa asunnossaan tuottaa vamman tai pitkäaikaisen sairauden vuoksi erityisiä vaikeuksia.

Asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet

Vaikeavammaiselle henkilölle voidaan korvata välttämättömiä asuntoon kiinteästi asennettavia välineitä tai laitteita, esimerkiksi nostolaite tai ovenavauslaite. Välineet ja laitteet hankitaan yleensä kunnan omistukseen ja annetaan vaikeavammaiselle henkilölle käytettäväksi. Niiden käydessä tarpeettomaksi ne on palautettava kunnan vammaispalveluun. Apuvälineiden tarve tulee olla päivittäistä tai usein toistuvaa sekä vamma tai sairauden vuoksi välttämätöntä, jotta omatoiminen suoriutuminen ja itsenäinen selviytyminen mahdollistuu päivittäisistä toimista suoriutumisessa. Kustannusten tulee olla kohtuullisia.

Ensisijaisesti kartoitetaan lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineet.

Henkilökohtainen apu

Henkilökohtainen apu on tarkoitettu sellaiselle vaikeavammaiselle henkilölle, joka tarvitsee runsaasti toisen henkilön apua kotona jokapäiväiseen elämään liittyvissä asioissa tai kodin ulkopuolella asioiden hoitamisessa, opiskelussa (pois lukien peruskoulu), harrastuksissa, työssä ja yleensä yhteiskunnallisessa osallistumisessa. Henkilökohtainen apu voidaan järjestää kunnassamme työnantajamallilla tai kunnan omana toimintana. Hakemuksesta tulee selvittää hakijan vaikeavammaisuus sekä päivittäinen avun tarve.

Päivätoiminta

Vammaisten henkilöiden päivätoimintaan kuuluu kodin ulkopuolella järjestettyä itsenäisessä elämässä selviytymistä tukevaa ja sosiaalista vuorovaikutusta edistävää toimintaa.

Päivätoimintaa järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään työkyvyttöä henkilöä, jolla vamman tai sairauden aiheuttaman erittäin vaikean toimintarajoitteen vuoksi ei ole edellytyksiä osallistua sosiaalihuoltolaissa tarkoitettuun työtoimintaan ja jonka toimeentulo perustuu pääosin sairauden tai työkyvyttömyyden perusteella myönnettäviin etuuksiin.

Määrärahasidonnaiset palvelut ja tukitoimet

Päivittäisissä toiminnoissa tarvittavat välineet, koneet ja laitteet

Taloudellista tukea voidaan myöntää vammaiselle henkilölle, joka tarvitsee välineitä, koneita tai laitteita vammansa tai sairautensa vuoksi välttämättä liikkumisessa, viestinnässä, henkilökohtaisessa suoriutumisessa kotona tai vapaa-ajan toiminnoissa.

Taloudellinen tuki kohdistuu muihin kuin lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluviin apuvälineisiin. Koneita ja laitteita kustannettaessa tulee arvioida vammaisuuden aiheuttamat haitat jokapäiväisessä elämässä: tarve tulee olla päivittäistä tai usein toistuvaa.



Sopeutumisvalmennus

Sopeutumisvalmennuksen tavoitteena on vammaisen henkilön toimintakyvyn edistäminen. Sopeutumisvalmennukseen kuuluvat vammaisen henkilön ja hänen lähiyhteisönsä neuvonta, ohjaus ja valmennus. Valmennus voi olla yksilöllistä tai ryhmässä tapahtuvaa. Sopeutumisvalmennuksella pyritään saamaan vammaisen henkilö ja hänen perheensä hyväksymään vammasta johtuvat arkipäivän ongelmat. Hakemukseen liitetään lääkärinlausunto sekä suositus yksilöllisestä sopeutumisvalmennuksesta.

Korvausta sopeutumisvalmennukseen voi saada myös terveydenhuollosta ja Kelasta.

Kuntoutusohjaus

Kuntoutusohjauksen tarkoituksena on vammaisen henkilön sosiaalisen toimintakyvyn ja kuntoutusedellytysten tukeminen ja parantaminen. Kuntoutusohjaukseen kuuluu vammaisen henkilön ja hänen lähiyhteisönsä ohjaaminen sekä vammaisen henkilön toimintamahdollisuuksien lisäämiseen liittyvistä aiheutuvien erityistarpeista tiedottaminen. Kuntoutusohjaus eroaa sopeutumisvalmennuksesta lähinnä siinä, että sen tarkoituksena on neuvoa ja opastaa vammaista henkilöä ja hänen läheisiään löytämään tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa elämäntilanteissa sekä välittää tietoa erilaisista yhteiskunnan palveluista liittyen vammasta johtuvaan tarpeeseen.

Kuntoutusohjausta voi saada myös terveydenhuollosta ja Kelasta.

Tuki ylimääräisiin erityisravintokustannuksiin

Vammaiselle henkilölle voidaan korvata erityisravinnosta tai erityisravintovalmisteista aiheutuvia kustannuksia. Edellytyksenä on erityisravinnon säännöllinen ja pitkäaikainen tarve ja se, ettei henkilö saa valmisteen hankintaan Kelan korvausta. Korvausta määriteltessä huomioidaan tavallisesta ravinnosta aiheutuvat kulut ja erityisvalmisteen aiheuttamat kulut. Näissä tapauksissa korvataan erotus.

Tuki ylimääräisiin vaatekustannuksiin

Vammaiselle henkilölle voidaan myöntää korvaus ylimääräisistä vaatekustannuksista, jotka aiheutuvat vamman tai sairauden aiheuttamasta vaatteiden tavanomaista suuremmasta kulumisesta tai siitä, että henkilö ei vammansa vuoksi voi käyttää valmiina ostettavia vaatteita tai jalkineita. Korvattavaksi tulee tavallisen ja erityisvalmisteen vaateen tai kenkien välinen erotus.

Vammaispalvelulain mukaisia palveluja ja tukitoimia haetaan vammaispalveluhakemuksella. Hakemuksesta tulee selvittää hakijan vamma tai sairaus sekä palvelun tarve. Hakemukseen liitetään pääsääntöisesti lääkärinlausunto tai muu asiantuntijalausunto vaikeavammaisuudesta, vammasta tai sairaudesta suhteessa haettuun palveluun. Päätös perustuu yksilöllisen palvelutarpeen selvittämiseen.